

Liite 1. Esimerkkejä kunnan lakisääteisistä tehtävistä

Taulukoihin kootun sääntelyn kohdetoimialat ja toiminnot:

- Varhaiskasvatus ja koulutus
- Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut
- Alueidenkäyttö ja rakentaminen
- Kadut ja kunnossapito
- Vesi- ja jätehuolto
- Ympäristönsuojelu
- Työllisyys-, elinkeino- ja kotoutumispalvelut
- Vaalit ja asukkaiden osallistumismahdollisuuksien lisääminen

Varhaiskasvatus ja koulutus

Kunnan tehtävä	Säännöksiä, joissa tehtävästä säädetään
Varhaiskasvatuksen järjestäminen	Varhaiskasvatustaki (540/2018) - 5 § Kunnan velvollisuus järjestää varhaiskasvatusta - 6 § Kunnan velvollisuus järjestää varhaiskasvatusta asumisen ja oleskelun perusteella
Varhaiskasvatuksen asiakasmaksuihin liittyvät selvitykset ja maksujen tarkistukset	Laki varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista (1503/2016) - 4 § Kuukausimaksu ja sen periminen
Perusopetuksen ja esiopetuksen järjestäminen	Perusopetuslaki (628/1998) - 4 § Velvollisuus järjestää perusopetusta ja esiopetusta
Perusopetukseen valmistavan opetuksen, joustavan perusopetuksen toiminnan tai aikuisten perusopetuksen järjestäminen	Perusopetuslaki (628/1998) - 5 § Muu opetus ja toiminta
Esi- ja perusopetuksen koulukuljetusten järjestäminen	Perusopetuslaki (628/1998) - 32 § Koulumatkat
Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäminen	Perusopetuslaki (628/1998) - 48 b § Järjestäminen ja laajuus - 48 f § Maksut
Tutkintoon valmistavan koulutuksen järjestäminen	Laki tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta (1215/2020) - 3 § Koulutuksen järjestäjät
Ammatillisen koulutuksen järjestäminen	Laki ammatillisesta koulutuksesta (531/2017) - 22 § Tutkintojen ja koulutuksen järjestämislupa
Lukiokoulutuksen järjestäminen	Lukiolaki (714/2018) - 3 § Koulutuksen järjestäjät
Oppivelvollisuuden suorittamisen ohjaus- ja valvontavastuun toteuttaminen	Oppivelvollisuuslaki (1214/2020) - 14 § Asuinkunnan ohjaus- ja valvontavastuu
Vapaasta sivistystyöstä annetun lain mukaisen koulutuksen järjestäminen	Laki vapaasta sivistystyöstä (632/1998) - 4 § Oppilaitoksen ylläpitäminen - 3.2 § Muut tehtävät ja yhteistyö

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut

Kunnan tehtävä	Säännöksiä, joissa tehtävästä säädetään
Kulttuuritoiminnan järjestäminen kunnassa paikalliset olosuhteet ja eri väestöryhmien tarpeet huomioiden	Laki kuntien kulttuuritoiminnasta (166/2019) - 3 § Kunnan tehtävät
Taiteen perusopetuksen järjestäminen	Laki taiteen perusopetuksesta (633/1998) - 2 § Koulutuksen järjestäjät
Yleisen kirjaston toiminnan järjestäminen	Yleisistä kirjastoista annettu laki (1492/2016) - 5 § Kunnan tehtävät
Kirjaston maksujen seuranta ja periminen (esim. myöhästymismaksut)	Yleisistä kirjastoista annettu laki (1492/2016) - 12 § Maksuttomuus ja maksut
Liikuntapalveluiden sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävän liikunnan järjestäminen kohderyhmät huomioiden	Liikuntalaki (390/2015) - 5 § Kunnan vastuu
Nuorisolle suunnattujen palveluiden ja tilojen järjestäminen ja nuorten kansalaistoiminnan tukeminen	Nuorisolaki (1285/2016) - 8 § Kunnan vastuu
Etsivän nuorisotyön tehtävien hoitaminen	Nuorisolaki (1285/2016) - 10 § Etsivä nuorisotyö

Alueidenkäyttö ja rakentaminen

Kunnan tehtävä	Säännöksiä, joissa tehtävästä säädetään
Alueiden käytön suunnittelu ja kaavoitus	Alueidenkäyttölaki (132/1999) - 4 § Alueiden käytön suunnittelujärjestelmä - 6 § Vuorovaikutus ja kaavoituksesta tiedottaminen - 20 § Kunnan tehtävät - 36 § Yleiskaavan laatimistarve - 51 § Asemakaavan laatimistarve - 59 § Asemakaavan laatimisesta perittävä korvaus - 62 § Vuorovaikutus kaavaa valmisteltaessa - 63 § Osallistumis- ja arviointisuunnitelma - 65 § Kaavaehdotuksen asettaminen julkisesti nähtäville - 67 § Ilmoittaminen kaavan hyväksymisestä - 74 § Maanomistajan oikeus ranta-asemakaavan laatimiseen - 75 § Yhteiskäyttöalueet ja yleiset alueet - 76 § Yleiskaavan laatimiskustannukset ranta-alueella - 201 § Kaavapäätöksen täytäntöönpanokelpoisuus - 204 a § Kaavoituksesta, tonttijaosta ja hulevesisuunnitelmasta aiheutuvien töiden suorittaminen
Maapolitiikka ja kaavojen toteuttamiseen liittyvät menettelyt	Alueidenkäyttölaki (132/1999) - 90 § Muiden yleisten alueiden toteuttaminen - 91 § Toteuttamisvastuun siirto maanomistajalla tai -haltijalle - 91 b § Maankäyttösopimukset - 91 c § Kehittämiskorvaus - 91 h § Lausunnon pyytäminen ja maanomistajien kuuleminen - 91 j § Kehittämiskorvauksen maksuunpano, erääntyminen ja viivästyskorko - 91 k § Erityiset maksujärjestelyt - 91 l § Kehittämiskorvauksen kohdistaminen ennen maksuunpanoa - 91 p § Kehittämiskorvauksen kirjaaminen - 97 § Rakentamiskehotukseen perustuva lunastus - 99 § Lunastuslupa perustuva maan lunastaminen - 100 § Kaavan toteuttamista helpottava lunastus - 106 § Asemakaavan toteuttamisesta johtuva korvaus - 108 § Korvaus rakennuksesta ynnä muusta sekä erityisestä vahingosta - 111 § Päätös nimeämisestä (kehittämisalueet) - 112 § Erityisjärjestelyt kehittämisalueilla
Tonttijakotehtävät ja kuuleminen tonttijakoasiassa	Alueidenkäyttölaki (132/1999) - 79 § Erillisen tonttijaon laatiminen - 80 § Tonttijaon muuttaminen ja kumoaminen - 82 § Tonttijaon laatimisesta aiheutuvat kustannukset - 204 a § Kaavoituksesta, tonttijaosta ja hulevesisuunnitelmasta aiheutuvien töiden suorittaminen

Kunnan tehtävä	Säännöksiä, joissa tehtävästä säädetään
Rakennusvalvonta-tehtävät kuten rakentamisen ja muiden toimenpiteiden valvonta, lupamenettelyt, rakennetun ympäristön valvonta, rakentamiseen liittyviä järjestelyitä koskevat viranomais-tehtävät sekä kunnan muut rakennetun ympäristön päätös- ja valvontatehtävät	Rakentamislaki (751/2023) - Rakentamisen luvat: rakentamislupa (42–46 §), maisematyölupa 53 §, rakennuksen purkamislupa 55 §, poikkeamislupa 57 § - 61–65 § Kuuleminen ja tiedottaminen rakentamisen lupa-asioissa - 70 § Kuulutusmenettely (ml. lupapäätöksestä ilmoittaminen) - 79 § Lupa- ja valvontamaksu - 99 § Kunnan rakennusvalvontaviranomainen - 100 § Rakennusvalvontaviranomaisen tehtävät - 128 § Rakennusrasitteet - 130 § Rasitejärjestely - 135 § Kiinteistöjen yhteisjärjestely - 136 § Kolmiulotteisen kiinteistön vuoksi tarpeellinen yhteisjärjestely - 137 § Yhteisjärjestelyn muuttaminen ja poistaminen - 141 § Rakennuksen kunnossapidon laiminlyönti - 142 § Ympäristönhoito - 144 § Keskeneräinen rakennustyö - 145 § Hylätty rakennus - 146 § Rakennustyön keskeyttäminen - 147 § Uhkasakko ja teettämisuhka - 148 § Tarkastusoikeus - 153 § Ilmoitus syytteen nostamiseksi - 178 § Oikaisuvaatimus
Kiinteistönmuodostus ja muut kiinteistö-tehtävät	Kiinteistönmuodostamislaki (554/1995) - 4 luku Lohkominen - 41 § Erillisen alueen tilaksi muodostaminen - 7 luku Tontin halkominen asemakaava-alueella - 58 § Vapaaehtoinen ja pakollinen tilusvaihto - 62 § Tontinosan lunastus lohkomisen yhteydessä - 101 §, 103 § Kiinteistön määräitys - 131 § Yhteisalueosuuden siirto ja tilaksi muodostaminen - 131 a § Yhteisen alueen kiinteistöön liittämistä varten suoritettava toimitus - 154 §, 158 §, 160 §, 161 §, 165 § Rasitteet - 168 § Toimituksen tiedottaminen - 277 § Toimituksessa tapahtuneen virheen oikaiseminen Maastoliikennelaki (1710/1995) - 17 § Reittitoimitus Yksityistielaki (560/2018) - 6 luku Yksityistietoimitus Kiinteistörekisterilaki (392/1985) - 5 § Kiinteistörekisterin pitäminen Kiinteistöverolaki (654/1992) - 19 § Kiinteistötietojen tarkastuttaminen

Kadut ja kunnossapito

Kunnan tehtävä	Säännöksiä, joissa tehtävästä säädetään
Kadunpito, katusuunnittelu, kadunpito päätös, katualueen hankkiminen kunnalle sekä katujen kunnossa- ja puhtaanapito	Alueidenkäyttölaki (132/1999) - 84 § Kadunpito - 85 § Kadun rakentaminen - 86 § Kadunpitovelvollisuuden alkaminen ja kadunpito päätös - 87 § Kadunpito päätöksestä ilmoittaminen - 104 § Korvattava katualue - 105 § Maanomistajan maksettavaksi määrättävä katualueen korvaus Laki katujen ja eräiden yleisten alueiden kunnossapidosta (669/1978) - 8 § Kadun kunnossapitotehtävien ottaminen kunnan huolehdittavaksi - 8 a § Kuuleminen 8 §:ssä tarkoitetussa asiassa - 13 § Puhtaanapitotehtävien ottaminen kunnan huolehdittavaksi ja tontinomistajien kuuleminen - 14 b § Kustannusten periminen tontinomistajilta - 16 § Kunnossa- ja puhtaanapidon valvonta - 18 § Maksua koskeva muutoksenhaku
Johtojen ja muiden rakenteiden sijoittaminen ymv. (kunnan rakennusvalvontaviranomainen)	Rakentamislaki (751/2023) - 131 § Yhdyskuntateknisten laitteiden sijoittaminen - 132 § Veden johtaminen ja ojittaminen - 133 § Yhdyskuntateknisten laitteiden muuttaminen ja poistaminen - 134 § Vähäisten laitteiden sijoittaminen - 138 § Luonnollisen vedenjuoksun muuttaminen Laki sähköisen viestinnän palveluista (917/2014) - 233 § Päätös sijoittamisesta toisen omistamalle tai hallitsemalle alueelle tai rakennukseen - 235 § Sijoittamisoikeuden muuttaminen tai poistaminen - 240 § Sijoittamisen valvonta
Hulevesien hallinta ja hulevesiasioiden valvonta (kunnan määräämä monijäseninen toimielin)	Alueidenkäyttölaki (132/1999) - 103 g § Kiinteistön hulevesijärjestelmän ja kunnan hulevesijärjestelmän rajakohta - 103 i § Hulevesien hallinnan järjestäminen asemakaava-alueella - 103 k § Määräys hulevesistä aiheutuvan haitan poistamiseksi - 103 l § Hulevesisuunnitelma - 103 m § Kunnan hulevesijärjestelmän toteuttaminen - 103 n § Hulevesien hallinnasta kunnalle perittävä maksu - 103 o § Hulevesimaksun periminen - 204 a § Kaavoituksesta, tonttijaosta ja hulevesisuunnitelmasta aiheutuvien töiden suorittaminen
Luonnon muistomerkin rauhoittamista koskeva päätös yksityisellä maalla sekä rauhoituksen lakkauttaminen	Luonnonsuojelulaki (9/2023) - 95 § Luonnonmuistomerkit - 96 § Luonnonmuistomerkin rauhoituksen lakkauttaminen
Postilaatikon paikan määrääminen (kunnan rakennusvalvontaviranomainen)	Postilaki (415/2011) - 44 § Postilaatikon paikka
Väestönsuojan rakentamiseen liittyvät lupa- ja valvontatehtävät (kunnan rakennusvalvontaviranomainen)	Pelastuslaki (379/2011) - 105 § Uhkasakko ja teettämishaka

Vesi- ja jätehuolto

Kunnan tehtävä	Säännöksiä, joissa tehtävästä säädetään
Vesihuollon yleinen ja alueellinen kehittäminen, järjestämisvelvollisuuden täyttäminen, toiminta-alueen hyväksyminen, huolehtiminen, supistaminen ja seuraaminen	Vesihuoltolaki (119/2001) - 5 § Vesihuollon yleinen kehittäminen - 6 § Vesihuollon järjestäminen - 7 § Vesihuoltolaitosten toiminta-alueet - 8 § Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen hyväksyminen - 9 § Vesihuollosta huolehtiminen
Toiminta-alueen liittyjiin ja liitettäviin kuuluvat tiedot, liittyjien tiedot häiriö- ja korjaamistilanteissa	Vesihuoltolaki (119/2001) - 10 § Kiinteistön liittäminen vesihuoltolaitoksen verkostoon - 13 § Vesihuoltolaitteistojen suunnittelu, rakentaminen, kunnossapito ja käyttö - 15 a § Vesihuoltolaitoksen palvelujen turvaaminen häiriötilanteissa - 15 b § Vesihuollon häiriötilanteista ilmoittaminen - 16 § Tiedottamisvelvollisuus - 17 § Asiakkaan kiinteistön käyttö
Hulevesien viemärointiin liittyvät kiinteistökohtaiset tiedot	Vesihuoltolaki (119/2001) - 17 a § Huleveden viemäroinnin järjestäminen - 17 b § Kiinteistön liittäminen vesihuoltolaitoksen hulevesiviemäriin - 17 d § Kielto johtaa kiinteistön hulevesiä jätevesiviemäriin - 17 e § Muut säännökset huleveden viemäroinnin hoitamisesta
Tarve yksilöidä maksut kiinteistöille ja raportoida ne kiinteistökohtaisesti	Vesihuoltolaki (119/2001) - 19 § Maksut - 20 d § Vesihuollon tietojärjestelmä
Kiinteistökohtaisten sopimusten tekeminen ja kohdentaminen oikeille omistajille	Vesihuoltolaki (119/2001) - 21 § Sopimuksen tekeminen - 24 § Sopimuksen irtisanominen
Vesihuollon keskeytys ja virhe	Vesihuoltolaki (119/2001) - 26 § Vesihuollon palvelun keskeyttäminen - 27 § Virhe ja hinnanalennus - 28 § Vahingonkorvaus
Jätehuollon järjestäminen kunnassa mm. vakinaisten asuntojen, vapaa-ajan asuntojen ja asuntoloiden asumisessa syntyvän jätteen sekä muun yhdyskuntajätteen osalta	Jätelaki (646/2011) - 23 § Kunnan jätehuoltoviranomainen - 32 § Kunnan velvollisuus järjestää jätehuolto - 34 § Kunnan jätehuoltopalveluja koskevat laatuvaatimukset - 35 § Kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen järjestäminen - 36 § Kunnan järjestämä jätteenkuljetus - 37 § Kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus
Jättemaksujen seuranta ja periminen	Jätelaki (646/2011) - 78 § Kunnan jättemaksu - 82 § Jätelasku ja kunnan jättemaksusta tehtävä muistutus - 145 § Kustannusten ja maksujen periminen

Ympäristönsuojelu

Kunnan tehtävä	Säännöksiä, joissa tehtävästä säädetään
Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävät (esim. valvontatehtävät, tarkastustehtävät, luvat, ilmoitukset ja rekisteröinti)	Ympäristönsuojelulaki (527/2014) - 22 § Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen - 23 § Yleiset valvontaviranomaiset Maa-aineslaki (555/1981) - 7 § Lupaviranomainen ja lausunnot - 14 § Valvontaviranomainen ja hallintopakkoasia Jätelaki (646/2011) - 24 § Yleiset valvontaviranomaiset - 100 § Ilmoitus keräystoiminnasta jätehuoltorekisteriin Vesihuoltolaki (119/2001) - 4 § Viranomaiset - 11 § Liittämisvelvollisuudesta vapauttaminen - 17 c § Hulevesiviemäriin liittämisvelvollisuudesta vapauttaminen Vesilaki (587/2011) - 1 luku 7 § Viranomaiset - 4 luku 2 § Veden ottaminen omalta alueelta 5 luku 5 § Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivalta ojitusasiassa 14 luku 1 § Valvontaviranomaiset Merenkulun ympäristönsuojelulaki (1672/2009) - 9 luku 6 § Sataman jätehuoltosuunnitelman hyväksyminen - 12 luku 5 § Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen valvontatehtävät Maastoliikennelaki (1710/1995) - 14 § Reitin pitäjä - 15 § Reittisuunnitelma - 22 § Reitin siirtäminen - 23 § Reitin lakkauttaminen - 30 § Lupa kilpailuihin ja harjoituksiin - 32 § Valvonta Vesiliikennelaki (782/2019) - 106 § Lupa kilpailuihin, harjoituksiin ja muihin tapahtumiin Kemikaalilaki (599/2013) - 11 § Elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus ja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

Kunnan tehtävä	Säännöksiä, joissa tehtävästä säädetään
Ympäristöterveydenhuolto, eri lakien valvontatehtävät, luvat ja ilmoitukset	Terveystenhuoltolaki (1326/2010) - 21 § Ympäristöterveydenhuolto Elintarvikelaki (297/2021) - 27 § Kunnan tehtävät Terveysuojelulaki (763/1994) - 6 § Kunnan terveysuojelutehtävät - 7 § Kunnan terveysuojeluviranomainen Tupakkalaki (549/2016) - 8 § Kunnan tehtävät Eläinlääkintähuoltolaki (765/2009) - 3 § Viranomaiset Lääkelaki (395/1987) - 54 c § Nikotiinivalmisteiden varastointi- ja myyntipaikkojen tarkastaminen ja nikotiinivalmisteiden myynnin valvonta - 54 d § Maksut Eläintautilaki (76/2021) - 69 § Kunnaneläinlääkäri Laki eläinten hyvinvoinnista (693/2023) - 74 § Kunnaneläinlääkäri ja kunnan terveysuojeluvallontaa hoitava viranhaltija Laki eläinten kuljetuksesta (1429/2006) - 26 § Paikalliset viranomaiset Laki eläinten lääkitsemisestä (387/2014) - 29 § Kunnan eläinlääkäri Laki eläinten sekä eräiden tavaroiden tuontivalvonnasta (1277/2019) - 7 § Muut viranomaiset Laki eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä (1069/2012) - 23 § Kunnan eläinlääkäri Laki eläimistä saatavista sivutuotteista (517/2015) - 45 § Kunnaneläinlääkäri Ympäristönsuojelulaki (527/2014) - 24 § Muut valvontaviranomaiset Markkinavalvontalaki (1137/2016) - 4 § Valvontaviranomaiset Tartuntatautilaki (1227/2016) - 30 § Ilmoittaminen hyvinvointialueen ja kunnan viranomaiselle - 31 § Zoonosien ja eläintautitapausten ilmoittaminen
Ulkoilureittien laadinta ja leirintäalueviranomaisen tehtävät (lupa ja valvonta)	Ulkoilulaki (606/1973) - 3 § Ulkoilureittisuunnitelma - 11 § Ulkoilureitin siirtäminen - 12 § Ulkoilureitin lakkauttaminen - 20 § Kunnan leirintäalueviranomainen
Jälkitorjuntaviranomaisen tehtävät	Pelastuslaki (379/2011) - 111 a § Öljyvahinkojen jälkitorjunta
Ajoneuvojen siirtoon liittyvät tehtävät	Ajoneuvojen siirtolaki (1508/2019) - 15 § Toimivaltaiset viranomaiset

Työllisyys-, elinkeino- ja kotoutumispalvelut

Kunnan tehtävä	Säännöksiä, joissa tehtävästä säädetään
Työllisyyspalveluiden järjestäminen	Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä (380/2023) - 17 § Velvollisuus palveluiden tarjoamiseen - 18 § Työvoimapalveluiden tarjoamisesta aiheutuvien kustannusten korvaaminen eräissä tapauksissa Laki työllistymisen monialaisesta edistämisestä (381/2023) - 2 § Työllistymistä edistävä monialaisen tuen yhteistointamalli - 16 § Nuorten työllistymistä edistävä monialaisen tuen yhteispalvelu
Kotoutumista edistävien palvelujen järjestäminen	Kotoutumisen edistämisestä annettu laki (681/2023) - 10 § Ohjaus ja neuvonta - 12 § Kotoutumista edistävien palveluiden järjestäminen - 45 § Kotoutumisen edistämisen suunnittelu, kehittäminen ja seuranta - 46 § Kunnan kotoutumista edistävien palveluiden järjestäminen

Vaalit ja asukkaiden osallistumismahdollisuudet

Kunnan tehtävä	Säännöksiä, joissa tehtävästä säädetään
Äänioikeuden varmistaminen	Kuntalaki (410/2015) - 20 § Äänioikeus kuntavaaleissa - 21 § Äänestys-oikeus kunnallisessa kansanäänestyksessä
Vaalikelpoisuuden varmistaminen	Kuntalaki (410/2015) - 71 § Yleinen vaalikelpoisuus - 72 § Vaalikelpoisuus valtuustoon - 73 § Vaalikelpoisuus kunnanhallitukseen - 74 § Vaalikelpoisuus muihin toimielimiin - 75 § Vaalikelpoisuus tarkastuslautaan - 76 § Vaalikelpoisuus kuntayhtymän toimielimiin - 77 § Vaalikelpoisuus kuntien yhteiseen toimielimeen
Tulkitseminen ja kääntäminen	Hallintolaki (434/2003) - 26 § Tulkitseminen ja kääntäminen
Oikaisuvaatimuksen ja kunnallisvalituksen käsittely	Kuntalaki (410/2015) - 134 § Oikaisuvaatimus - 135 § Kunnallisvalitus - 137 § Oikaisuvaatimus- ja valitus-oikeus
Päätöksen tiedoksianto	Kuntalaki (410/2015) - 140 § Päätöksen tiedonanto kunnan jäsenelle
Kuntalaisaloitteen käsittely	Kuntalaki (410/2015) - 23 § Aloiteoikeus
Kansanäänestysaloitteen käsittely	Kuntalaki (410/2015) - 25 § Kansanäänestysaloite
Nuorisovaltuuston asettaminen	Kuntalaki (410/2015) - 26 § Nuorisovaltuusto
Vanhusneuvoston asettaminen	Kuntalaki (410/2015) - 27 § Vanhusneuvosto
Vammaisneuvoston asettaminen	Kuntalaki (410/2015) - 28 § Vammaisneuvosto